SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1653

av Magnus Berntsson och Martin Hallander (båda KD)

Frihet för Irans folk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stärka arbetet för att stödja det iranska folkets strävan efter frihet och demokrati, verka för internationellt ansvarsutkrävande för den iranska regimens allvarliga människorättsbrott samt motverka regimens gränsöverskridande repression och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det iranska folket har under lång tid levt under ett omfattande politiskt, religiöst och socialt förtryck. Grundläggande fri- och rättigheter begränsas systematiskt och människor som kräver demokrati, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter riskerar fängelse, tortyr och dödsstraff. Protesterna under parollen ”Kvinna, liv, frihet”, som tog fart efter Jina Mahsa Aminis död 2022, visade den starka längtan efter förändring som finns i Iran. Kvinnor och flickor har stått i främsta ledet, men protesterna handlar också om något större: rätten att leva i frihet och för det iranska folket att självt bestämma sitt lands framtid. Regimens svar har varit brutalt. Demonstranter och oppositionella har gripits, torterats och dömts till döden efter rättsprocesser som saknar grundläggande rättssäkerhet. Avrättningarna har fortsatt och bland dem som förts till galgen finns mycket unga människor. Dödsstraffet används som ett politiskt verktyg för att sprida rädsla och tysta dem som kräver förändring.

Detta får inte hamna i skymundan när världens blickar riktas mot Iran. Diskussionen handlar ofta om kärnteknik, militär upptrappning, oljepriset och om denna olja kan fortsätta passera genom Hormuzsundet. Det är viktiga frågor för världens säkerhet och ekonomi. Men bakom geopolitiken finns ett folk som lever under en regim som fortsätter att avrätta unga människor för att de kräver frihet. När vi talar om Iran måste vi därför också tala om iranierna. Det finns demokratiska krafter både inne i och utanför Iran som arbetar för ett annat samhälle. En av de mest framträdande oppositionsgestalterna är kronprins Reza Pahlavi, som argumenterat för ett sekulärt och demokratiskt Iran och en övergång där det iranska folket självt får avgöra landets framtida styrelseskick. Han är en viktig röst i en bred opposition med skilda politiska uppfattningar och visioner.

Sverige ska inte avgöra Irans ledarskap eller statsskick; det ska iranierna själva göra genom fria och demokratiska processer. Sverige bör samtidigt föra dialog med demokratiska oppositionskrafter och inom EU och FN verka för riktade sanktioner och internationellt ansvarsutkrävande för regimens avrättningar, tortyr, godtyckliga frihetsberövanden och andra allvarliga människorättsbrott. EU:s beslut att terrorlista Islamiska revolutionsgardet, IRGC, var viktigt, men arbetet måste fortsätta mot de nätverk som finansierar och genomför regimens verksamhet. Regimens övervakning, hot och försök att tysta oppositionella, människorättsförsvarare och journalister utomlands är också en svensk och europeisk säkerhetsfråga. Den som flytt förtrycket ska inte behöva frukta regimen i Sverige. Det iranska folket måste självt få forma det Iran som en dag följer efter den islamiska republiken. Men människor som riskerar sin frihet och sina liv för demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter ska veta att demokratiska länder inte vänder bort blicken. När världen frågar vad som händer i Iran får frågan därför aldrig enbart vara om oljan fortfarande kommer genom Hormuzsundet. Vi måste också fråga vad som händer med de unga kvinnor och män som sitter i regimens fängelser, vilka som står näst på tur att föras till galgen och vad omvärlden kan göra för att deras röster ska höras.

Magnus Berntsson (KD) *Martin Hallander (KD)*